

Kazimierz Smoleński i Wanda Włostowska.

O kwasie *d*-galakturonowym z substancji pektynowych^{*)}.

Sur l'acide *d*-galacturonique obtenu des substances pectiniques.

Przez prace Suarez'a¹⁾, a następnie F. Ehrlich'a²⁾ stwierdzone zostało, że w skład związków pektynowych wchodzi kwas *d*-galakturonowy, który można otrzymać z tych związków przez hydrolizę³⁾. Jednakże przez żadnego z tych badaczy ani kwas galakturonowy, ani jego lakton nie był otrzymany w krystalicznej postaci i własności jego przez to dokładnie poznane być nie mogły.

W obszernych studjach jednego z nas nad związkami pektynowymi, których część pierwsza i druga ogłoszone zostały drukiem przed kilku laty⁴⁾, zaś części dalsze podane będą w najbliższym czasie, udało się nam otrzymać w czystej postaci krystaliczny związek, który według sposobu otrzymania oraz głównych własności należało uznać za kwas galakturonowy.

Otrzymano go po raz pierwszy wspólnie z p. Teraszkiewiczówną w r. 1924. Oczyszczoną substancję pektynową (t. zw. przez nas „galakturonid“) otrzymaną z miąższu buraczanego, poddano w roztworze wodnym hydrolizującemu działaniu NaOH (przy hydrolizie tej odrywa się alkohol metylowy i kwas octowy⁵⁾). Otrzymaną przez następne zakwa-

---

*) Porównaj: Komunikat tymczasowy, Gazeta Cukrownicza, 1926, wrzesień.

¹⁾ Chem. Ztg. 41, 87, (1917).

²⁾ Chem. Ztg. 41, 197 (1917).

³⁾ Obecność kwasu heksuronowego w związkach pektynowych została po raz pierwszy stwierdzona przez K. Smoleńskiego, Gazeta Cukrownicza, 39, 383 i 405 (1912/13). Kwas ten na zasadzie teoretycznych rozważań został później przez tegoż autora przyjęty za kwas *d*-galakturonowy, Gaz. Cukr., 52, 201, 1920.

⁴⁾ Roczniki Chemji, 3, 86 — 152; Chem. Zentr. 1924, 3, 316.

⁵⁾ K. Smoleński, Roczniki Chemji, 4, 72 — 74; Chem. Zentr. 1924, 4, 2140.

szenie HCl i strącenie alkoholem substancję, którą nazywamy *surowym kwasem pektynowym*, poddano hydrolizie kwasowej $\frac{1}{10}$ norm. H_2SO_4 przez 2 — 2,5 godz. w $t = 125^\circ - 130^\circ$ ¹⁾. Roztwór, otrzymany przez hydrolizę, po usunięciu H_2SO_4 i stężeniu, zadano alkoholem, poczem strącono utworzone przez hydrolizę kwasy organiczne (domniemany kwas galakturonowy) wodorotlenkiem barowym²⁾.

Przez rozkład soli barowych kwasem siarkowym otrzymano roztwór wolnych kwasów organicznych, z którego po stężeniu i zadaniu alkoholem aż do mocy ok. 70% miano zamiar powtórnie strącić kwasy organiczne w postaci soli barowej. Roztwór ten pozostawiony sam sobie po pewnym czasie zaczął krystalizować, wydzielając kryształy w postaci cienkich mikroskopijnych igieł, gęsto z sobą przeplecionych lub zebranych w postaci gwiazdek. Po otrzymaniu większej ilości tych kryształów zbadano je, przyczem znaleziono: p. t. niewyraźny w granicach $110^\circ - 120^\circ$; reakcje z płynem Fehlinga oraz z naftorezorcyną według Tollensa i Neuberg'a — dodatnie, charakter chemiczny — kwasowy, przy utlenianiu daje kwas śluzowy. Z danych tych wolno było wnioskować, że mamy w ręku krystaliczny kwas galakturonowy (albo jego lakton). Wobec tego przystąpiliśmy w r. 1925, wspólnie z p. Kwiatkowskim, a następnie z p. Behnke, do otrzymania większej ilości substancji, w celu dokładniejszego zbadania jej własności.

W tym czasie zapoznaliśmy się z treścią nowej pracy F. Ehrlich'a³⁾, w której opisuje on otrzymany przezeń przez hydrolizę kwasu poligalakturonowego kwas *d*-galakturonowy $\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_7$, przyczem podaje dla niego p. t. $153^\circ - 154^\circ$. Ponieważ p. t. naszej substancji (po przekrystalizowaniu) wynosił $118^\circ - 120^\circ$, przyczem już od temperatury 105° substancja stopniowo mięknie, nie ośmieliliśmy się podać zaraz rezultatów naszej pracy, bez dokładnego sprawdzenia i przekonania się, który z nas (K. S. czy Ehrlich) miał rzeczywiście w ręku czysty kwas galakturonowy.

Dalsza praca, wykonana przez nas wspólnie z p. Kwiatkowskim wyjaśniła sprawę w tym sensie, że podczas, kiedy my (przez powolną krystalizację z 70% — 80% $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$) otrzymujemy *wodzian kwasu d-ga-*

¹⁾ W dalszym ciągu badań stosujemy 3 godz. ogrzewanie w $t = 130^\circ - 135^\circ$. Przez 2 godz. ogrzewania w $125 - 130^\circ$ nie cały kwas pektynowy ulega hydrolizie do końca i obok kwasu galakturonowego otrzymuje się pewną ilość kwasów bardziej złożonych (poligalakturonowych), które można oddzielić przez strącenie stężonym alkoholem. Z mieszaniny tych kwasów udało się otrzymać w postaci soli wapniowej kwas, który według danych analitycznych (zdolność redukcyjna, kwas śluzowy etc.) można uważać za *kwas dwugalakturonowy*.

²⁾ Stosujemy też z dobrym skutkiem strącanie kwasu galakturonowego zasadowym octanem ołowiu.

³⁾ Chemisch. Centralbl. 1924, 4, 2797 (17/XII - 1924).

lakturonowego $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O = C_6H_{12}O_8$, o p. t. $118^\circ - 120^\circ$, Ehrlich miał w ręku kwas bezwodny $C_6H_{10}O_7$.

Wielokrotnie przekrystalizowany wodzian kwasu galakturonowego wykazał następujące własności:

Krystalizuje z $70-80\%$ -go C_2H_5OH w postaci skupień drobnych cienkich igiełek, mało rozpuszczalnych w zimnym alkoholu, lepiej we wrzącym, prawie nierozpuszczalnych w eterze.

Punkt topliwości waha się w granicach $116^\circ - 120^\circ$ zależnie od szybkości ogrzewania; substancja zaczyna mięknąć (ulega częściowemu stopieniu) już poczynając od 100° (a przy długim ogrzewaniu nawet od 90°), a wyraźnie w $105^\circ - 110^\circ$; około p. t. zachodzi rozkład substancji związany z pociemnieniem.

Woda „krystalizacyjna” nie wydziela się przy staniu w eksykatorze ani przy suszeniu w temp. poniżej 80° ; w 90° — substancja traci wodę i jednocześnie zaczyna mięknąć, po 1 godz. suszenia — strata na wadze wynosi $9,5\%$, teoretycznie zaś jednej cząsteczce H_2O odpowiada $8,5\%$. Przy dalszym suszeniu w temp. $100^\circ - 102^\circ$ substancja mięknie dalej, ciemnieje i traci dalej na wadze, po 1 godz. strata wynosi 19% ($2H_2O$?).

Skład elementarny:

	Obliczono	Znaleziono
dla $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O$		
C . .	$33,95\%$;	33,92 ; 33,82
H . .	5,70 ;	6,02 ; 6,00

Kwasowość. Na 100 gr. substancji w $cm^3 \frac{n}{1} NaOH$:

obliczono — 471 cm^3
znaleziono — 452 cm^3

Zdolność redukcyjna 81,4 mg. substancji dało 106,5 mg. Cu, co odpowiada 60,3 mg. galaktozy, skąd galaktozy $74,1\%$ czyli w przeliczeniu $87,4\%$ $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O$. Stąd wniosek, że zdolność redukcyjna kwasu galakturonowego jest mniejsza niż galaktozy, w stosunku ok. 0,85 : 1,00.

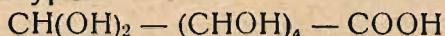
Kwas śluzowy przy utlenianiu kwasem azotowym (według metody Haar'a). 106 mg. substancji dało 47,3 mg. kwasu śluzowego, co odpowiada 89 mg. galaktozy czyli w przeliczeniu 105 mg. $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O$.

Skręcalność właściwa $[\alpha]_D^{20} = +49^\circ,4$ dla $c = 1,85 \text{ gr./100 cm}^3$ dla $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O$ skąd w przeliczeniu dla $C_6H_{10}O_7$ $[\alpha]_D = +54^\circ,0$.

Reakcje jakościowe. Oprócz wymienionych wyżej (z pł. Fehling'a, Tollens'a i Neuberga): w wodnym roztworze z zasadowym octanem ołowiu — obfity biały osad; z $Ba(OH)_2$ i $Ca(OH)_2$ w rozcieńczonym roztworze osad dopiero po dodaniu alkoholu.

Dane te pozwalają z całą pewnością stwierdzić, że otrzymana przez nas krystaliczna substancja jest wodzianem kwasu *d*-galakturonowego, $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O = C_6H_{12}O_8$, oraz wypowiedzieć przypuszczenie, że podobnie jak cukry proste mogą istnieć w postaci wodzianu i bezwodnika, np. $C_6H_{12}O_6$ i $C_6H_{12}O_6 \cdot H_2O$, podobnie i kwasy heksuronowe istnieć mogą bądź w postaci wodzianu, $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O$ bądź w postaci kwasu bezwodnego, $C_6H_{10}O_7$. Wolno też dalej przez analogję z cukrami prostymi przypusz-

czać, że wodziany tych kwasów zawierają wodę nie jako krystalizacyjną, lecz jako konstytucyjną, przyłączoną do grupy $\text{C}=\text{O}$, i wodzianowi kwasu heksuronowego przypisać wzór:

W związku z tworzeniem się wodzianu z bezwodnego kwasu stoi zapewne zauważona przez Ehrlich'a mutarotacja wodnego roztworu kwasu: znaleziona przez niego ostateczna $[\alpha]_D^{20} = +54^\circ$ zgadza się ze znalezioną przez nas dla $\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_7$ w wodzianie.

W przesączu od strącania soli barowej kwasu galakturonowego z produktu hydrolizy surowego kwasu pektynowego, stwierdziliśmy wspólnie z p. Teraszkiewiczówną i p. Kwiatkowskim obecność znacznych ilości *d*-galaktozy przez otrzymanie odpowiednich hydrazonów o właściwych p. t., a mianowicie: α -metylofenylohydrazonu, *o*-tolylohydrazonu i α -benzylofenylohydrazonu.

Przez notatkę niniejszą chcemy sobie zastrzec prawo do dalszych badań nad kwasem *d*-galakturonowym, narówni z F. Ehrlichem, który pierwszy podał do druku rezultaty swoich badań.

Zakład Technologji Węglowodanów
Politechniki Warszawskiej.

Czerwiec, 1926.

R é s u m é.

Les auteurs anoncent qu'ils ont reussi d'obtenir en provenant des substances pectiques l'acide *d*-galacturonique, contenant une molécule d'eau $\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_7\text{H}_2\text{O}$.

